

Je to mechanismus, který má velký význam pro procesy sebevýchovy a rozvoje vlastní osobnosti. Člověk hledá potvrzení svých myšlenek a znepokojuje ho, když lidé, kterých si váží, mají jiný názor. Pak platí, že čím je člověk vzdělanější, ale i inteligentnější, tím spíše je schopen korekce svého názoru, nebo aspoň zamyslení se nad ním.

Závěr:

Člověk nabývá nových vlastností v situacích, v nichž působí podněty určitého druhu — posilující nebo brzdící jeho reakce. Stálým plněním sociálních rolí se člověk formuje a rozvíjí. Mějme tedy neustále s J. A. Komenským na mysli, že jedním z hlavních motivů činnosti dětí a mládeže je touha, aby dospělí uznávali jejich hodnotu.

Literatura:

- [1] Blížkovský, B.: Příručka třídního učitele. SPN 1965.
- [2] Bornemann, E.: Erziehungsberatungen. Basel 1963.
- [3] Helus, Z.: Psychoterapeutické působení na delikventství a těžko vychovatelné děti. Vychovatel 1961/62, č. 3, s. 72–75.
- [4] Chlup, O.: O humanismu antickém, národním a o humanismu socialistickém. Archiv pro bádání o životě a díle J. A. Komenského XXII, 1964, S. 273–275.
- [5] Komenský, J. A.: Didaktika česká, uv. vyd. s. 230.
- [6] Komenský, J. A.: Didaktika česká. S. 153.
- [7] Komenský, J. A.: Linguarum meth, kap. X., s. 142.
- [8] Langmeyer, J. — Matějček, Z.: Psychická deprivace v dětství. Praha 1963.
- [9] Moreno, J. L. In: J. L. Moreno et al, The Sociometry Reader, Glencoe Illinois.
- [10] Muszyński, H.: Teoretyczne problemy wychowania moralnego. Warszawa 1965.

Děti a folklór

Alena Schauerová

Podstata folklóru vždy spočívala a spočívá v duchovních hodnotách, které spoluvytvářejí kulturu národa. Tak byl folklór i v době jeho zneužívání chápán folkloristy odborníky i amatéry. Neděje se tak bohužel především ve škole, ale spíše v dětských folklórních souborech. Mezi mnoha vedoucími dětských folklórních souborů (a je jich jen na jižní Moravě víc než šedesát)

zaujímají učitelé zvláštní a významné místo. Jejich činnost je vedena nejen citem, ale i fundovaným teoretickým poučením. Myšlenky Komenského byly inspirací i pro ně. Uvědomili si, že nejen **slovo, rytmus, ale i pohyb, hudba a hra** se dětem líbí a odpovídá jejich přirozenosti.

V čem je ona síla a význam folklóru pro děti a jejich výchovu? Jednotlivé žánry dětského folklóru zahrnující umění slovesné, dramatické, hudební a taneční znamenají širokou škálu podnětů a plně odpovídají psychofyziologickým potřebám dítěte. Umožňují radostný a hluboký citový prožitek, rozvíjejí jejich pohybové, pěvecké a hudební schopnosti, citové, volní a mravní vlastnosti. Kolektivností svého charakteru umožňuje dětský folklór, aby se uplatnily všechny děti, aniž by přitom byly potlačovány ty zvláště nadané a talentované. Naopak talent má ve folklóru důležité a vůdčí místo, je uznávanou autoritou i měřítkem hodnot.

Uvedené a spíše jen naznačené hodnoty dětského folklóru pro děti a jejich výchovu osvědčily svůj význam v minulosti, ale i v současnosti a věřím, že mají význam i pro budoucnost. S ohlédnutím na minulá léta chci zdůraznit ještě jednu významnou roli, kterou folklór ve prospěch dětí sehrál. Na rozdíl od znásilňované školy, v níž byl jedinec neustále svazován a srovnáván do jednotité nevýrazné šedi, poskytoval folklór dětem možnost přirozeně, tedy svobodně se uplatnit, např. svobodně a volně si hrát. I zde prokázali učitelé, že jsou hodni tohoto jména. Nejedna z nich dokázal vystihnout zvláštnost každého jedince a jemu podřídil umělecký záměr. A tak našly svoje místo nejen děti talentované, ale mezi nimi např. i tělesně postižený chlapec.

Na doplnění všeho uvedeného by bylo vhodné analyzovat úlohu dětského folklóru z hlediska kulturně antropologického. Věřím, že právě tady se otevírá pro budoucnost široké pole působnosti pro pedagogickou teorii i praxi.

Dvoustranný pedagogický systém

Jan Zlatník

Máme-li produktivně vychovávat a vzdělávat, potřebujeme systém. Dopracovat se k němu není tak obtížné. Jde jen o vhodné uspořádání pedagogických pojmů a poznatků. Jedním z nejdůležitějších cílů vzdělávání je rozvoj myšlení. V podstatě existují dva protikladné způsoby myšlení (a neurofyziologové nám před více než deseti lety potvrdili, že máme k němu i fyziologické předpoklady): pojmové a obrazové, disjunktivní a spojitě apod. Rozvíjet je tedy třeba oba protikladné způsoby myšlení.

Různí pedagogové přistupují k řešení tohoto problému různě. Já sám